

У Ср. Карловцима 1. децембра

СРПСКИ ПЧЕЛАР

ИЛУСТРОВАН ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

ЗАШТИТНИК ЛИСТУ:

Његова Светост Патријарах српски
Георгије Бранковић

ГЛАВНИ УРЕДНИК:

Јован Живановић

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Иван Маширевић

Бр. 3.

Чланови оснивачи и редовни чланови I. реда „Српске пчеларске задруге у Руми“ добијају лист бесплатно, иначе цена је листу на годину 4 Круне или 5 динара.

Година
VI.

Пчеларски календар.

— БОРБЕ КОЛАРОВИЋ —

3. Месец децембар.

Октобар нам је и сувише рано сабио наше пчелице у кошнице те задао бриге многоме пчелару, који га је неспреман дочекао; но за то нас је новембар са неколико тако лепих и топлих дана обрадовао, са каковима се ни месец мај не може увек похвалити. Првих дана месеца новембра термометар у хладу показивао око 20⁰ над нулом, а веселе пчелице су као рој излетале радујући се топломе сунашцу. Тиме нам је новембар пружио више гаранције, за сретно презимљење наших вредних пчелица.

Толико пута већ наглашавани мир на пчелињаку, мора се и опет поновити. Чим је зима јача тим нека је већи мир на пчелињаку. Узнемиривање пчела у зиму на који му друго начин, шкоди пчелама; а шкоди им прво с тога, што узнемирене пчеле остављају своје топле клупче, те силазе доле у кошницу, где је ваздух много хладнији, а многа изађе и на лето, где и ако се не укочи, али се прозебла и пола смрзнута враћа у своје клупче, — и последица је јаке расхладе срдобоља. Друго, уз-

немиривање зими шкоди и с тога, што пчеле зими као и лети чим их штогод узнемири, навале на мед и онда, када га не би јеле, да су у миру биле. Многим пак трошењем меда, скупља се у органима за варење све више екскремената, ма да је мед и најбоље врсте. Придружили се томе још и дуга зима без лепих дана — ердобоља је сигуран гост на пчелињаку.

За лепих дана у децембру, нека пчелар ни пошто не за држава своје пчеле од излета, али нека их и не изазива силом на лет. — Почетник нека се окани изазивања пчела на излет, духањем у лето, куцкањем по кошници, а још мање уштрцавањем млака меда на лето. Ово напомињем за то, што почетник хоће у токе више пута да претерује. Тако ми је једна млада пчеларка причала, како она чим се зими укаже по који леп дан, трчи са својим мужићем у пчелињак, па заједнички куцкају по кошницама, да би пчеле нагонили на излет, јер је њезин мужић читао да тако треба радити; те су — као што сам могао чути — свој пчелињак и у њега уложени новац скуцкали и стерали на нулу. Од свију пчелињих непријатеља, који хоће зими пчелама да досађују, а о којима сам у календару за мес. новембар говорио, највећи непријатељ више пута бива, још неискусни и претерано ревни пчелар почетник.

Ја за све време мога пчеларења нигда нисам силом натеривао пчеле на излет, па су ми увек зиму лепо издржале, како оне које су биле на сунцу, тако и оне у хладу; јер када термометар у хладу показује око 10 и јаче степена над нулом, тада ће пчеле и из оних кошница излетати, до којих сунчани зраци не допиру. Ако је температура нижа н. пр. 5—6⁰ боље је да пчеле не излећу, јер ако сунчани зраци ударају у само лето, хоће да изазову пчеле на излет мада термометар показује у хладу тек око 5⁰ над нулом. Једино треба пчеле изгонити на излет из оних кошница, које су у врло великом хладу, где сунце нигда не допире, јер док из осталих кошница пчеле као рој излећу, из ових не ће ни једна да се макне. За то на така места не треба зими кошнице метати, јер на таквим местима је јака влага, од које кошнице трухну, саће плесниви, а пчеле хоће да се поболе.

У гдекојој кошници хоће и у ово доба да се нађе легла. Ово бива, ако у јесен за дуго траје добра наша лепо време, или ако се кошнице касно под јесен прихрањују, или ако се је матица касно у јесен оплодила. Овака матица да би задовољила своје нагону, хоће да леже у по зиме кад јој време није. Ово да како да није никаква радост за пчелара, нити пробитачно за пчеле, јер пчелама за исхрањивање улева треба осим онога што имају у кошници т. ј. меда и рђе, још нечега чега у кошници нема, а то је — воде; па за то, да би воде набавиле, по зими излећу и немилице пропадају.

Исто тако наћи ће се и у ово доба у понекој кошници

трутова. Обично трутови у зиму значе, да је кошница безматак или да је матица болесна, за то такову кошницу треба забележити, па на пролеће матицу јој изменити, ма била и млађа од 3 године. — Чудновато је да више пута баш нај јаче кошнице задрже по нешто трутова преко зиме. Ово мора имати свога физиолошкога разлога, а не ће бити као што један угледан немачки пчелар каже: да и пчеле, када им је добро и када им је добро и када им може бити, допуштају себи по неки „луксуз“ — Ја држим, да се у јаким и дебелим кошницама дуже задрже трутови, што пчеле у таковим кошницама кадрије су дуже продуковати ону племениту храну — млећ, са којом матицу и трутове хране, а без које ови за кратко време малакшавају и пропадају.

У пчелињаку нема више посла, али за то пчелар не сме свој пчелињак сасвим занемарити, него треба мало који дан да га обиђе и надгледа.

Кошнице које су добро узимљене и које су у пунум реду, ћуте са свим тако да се из њих ни гласка не чује, или ако баш добро прислушкујемо, чућемо врло тихо брујање, које опет често изазива сам пчелар, јер прислушкујући диже, а пчеле то осећају ма да пчелар и не диже у само лето.

Ако је која кошница немирна док остале потпуно мирују, има пчелар разлога да посумња у нормално стање те кошнице. — Немир у кошници може да долази из више узрока, тако н. пр. ако нема довољно свежа ваздуха; ако пати од жеђи или глади; ако нема матице; ако се је миш у кошници угнездио и т. д. О томе, по чему ће пчелар познати од чега му по која кошница пати и како ће рој помоћи, говориће мо у месецу јануару.

Ко има павиљон са капцима, може ове спустити, када стегне зима, да би пчеле што више мира имале; укаже ли се који леп и топао дан, не сме се пропустити капке (даске) подићи, јер пчеле измамљене топлотом, изашле би на разне пукотине од павиљона, те не би више у своју кошницу погодиле. Ово треба да имају на уму и они, који своје кошнице држе на тавану.

Снег из пчелињака треба избацити, како би га што пре пред кошницама нестало. Овај посао треба обављати и полагано и спретно, а не лупати у кошнице и постоља њихова, те тиме пчеле бунити. Ако се укаже леп дан а снег на земљи, треба га сламом, плевом или чим било покрити, да пчеле на свегу не пропадају.

О броју или снази пчелињега друштва и о граници до које имају јака друштва вредности, а преко које губе своју вредност у практичном пчеларењу.

Пчеларско предавање држао приликом пчеларске изложбе у Вуковару 13. октобра 1901. Иван Маширевић.

Многопоштовани слушаоци!

Вахвалан сам овдашњем вредном пчеларском друштву, коме данас и иначе са осталима овде присутнима дугујем хвалом, што ме је одликовало позивом, да овом свечаном приликом држим предавање из пчеларства.

Ја сам изабрао важну тему, из рац. пчеларства, о којој одавна расправљају многи пчеларски прваци стравих народа, па ако и није за нас ово можда сасвим нова тема, ипак је необична, јер колико је мени познато, у нашој се пчеларској литератури до сада врло мало, да не речем ни мало, расправљало о томе, и зато се надам да ћу моћи обратити вашу пажњу и изазвати можда и ваше мишљење о овој ствари.

Хоћу да говорим о броју или снази пчелињега друштва и о граници до које имају јака друштва вредности. а преко које губе своју вредност у практичном пчеларењу,

Само почетници, који обично хоће што пре да имају много кошница, не знају довољно ценити вредност јаких друштава, јер код њих се редовно опажа стара погрешка, да из године у годину излазе и улазе са slabим друштвима, која захтевају много труда и трошка па да се само одрже. Практичан пак пчелар воли једно јако друштво него више слабица, јер од оне једне може очекивати награде за труд а од оних слабица не само да се не може надати каквој добити, него мора бити приправан и на трошак па да их одржи. Зато практичан пчелар и не трпи на своме пчелињаку слабица ниги их покушава да одржи док саме не ојачају, него он сам од више слабица начини мање јаких друштава.

Вредност јаких друштава најбоље се може видети из ових рачуна:

Пчелар Хубер израчунао је да из једнога јакога друштва излеће у минуто од прилике 500 пчела на пашу, а из сла-

бице 10 пчела, према томе преко дана за 16 сахата излеће из јаке кошнице 480.800 пчела а из слабице 9600. Колика је то разлика само у једном дану а где је за неколико дана па још у време главне паше!

Тако исто се види вредност јаких друштава из овога рачуна Цел. Шахингера :

донесе килограма меда :

једно друштво од пчела:	за 1 дан у време гл. паше:	преко године:
20.000	$\frac{1}{4}$	0
30.000	$\frac{3}{4}$	4
40.000	2	10
50.000	3	25

а скоро у обратној пропорцији троши друштво од	преко зиме килограма меда:
20.000	8
30.000	9
40.000	10
50.000	11

Па и ако је ово у главном познато сваком искуснијем пчелару, држим да се ипак не треба чудити неискусним пчеларима што брзо не увиде вредност и претежност јаких друштава а недостатке слабих друштава, јер ја сам уверен да је мало почетника који знају оценити како треба, која је кошница јака а која је слаба и ако зна из пчеларских књига чак и број пчела колики треба да је у јаке кошнице а колики је у слабе. Кад кажем да почетник не зна оценити која је кошница јака или слаба разуме се да не мислим у крајњој мери слабу или јаку кошницу. Ја сам уверен да се ни ми овде колико нас је пчелара, не би баш лако сложили у томе, шта бо разуме под јаким друштвом. То би најбоље доказале наше кошнице, јер док би у одређено доба године нашли на пчелињаку једнога или другото од нас мсжда велике по волумену кошнице пуне народа да све кипте пчеле, дотле би нашли код некога мање, можда и у пола мање по волумену кошнице, па и те да нису пуне а ипак мисли дотичан пчелар да су му кошнице добре. Но да не заилазимо по нашим пчелињацима ево како се различито о томе мисли у пчеларском свету. Што се тиче величине кошница по унутарњем обиму најбољи светски пчелари се не слажу, не узимајући у обзир при томе климатичне захтеве појединих крајева. Тако неки знаменити француски пчелари уредници два најбоља пчеларска листа, име им је Abbé Voirnot и E. Sevalle тврде да пло-

диште сваке кошнице треба да има 50 литара простора.¹ Тако исто приближно се слажу у томе американски пчелари, међу којима особито Дадан препоручује велике кошнице. Х. Шусер уредник новина „*Bienenwatter aus Böhmen*“ каже да он пристаје уз оне пчеларе, који су за велике оквире и кошнице али не слаже се са онима, који препоручују тако велики простор као напред наведени, и он мисли да је за плодиште сасвим довољан простор од 25 највише 30 литара.

Чланови Луксенбуршког пчеларског друштва служе се са такозваном Бастијановом кошницом, у којој плодиште заузима простор отприлике 46 литара. Немачки и австријски пчелари установили су 1880. год. у Келну на скупштини меру за оквире и простор за кошницу, тако да у плодиште стаје 20 оквира који су 18,5 см. високи и 22,3 см. широки. Данас многима изгледа да је и то мали простор. Међу противницима ове мере истакао се особито свештеник Герстунг, који рачунским прегледом хоће да докаже да плодиште добре кошнице мора имати простор најмање од 50 литара. Један пчелар у Швајцарским пчеларским новинама од 1893. пише: Док се пре неколико година кошнице са простором од 60 литара сматрале за големе, данас су то патуљци, јер данас се сматрају кошнице са простором од 100—130 литара за нормалне према мишљењу, да чим је већа кошница тим је веће и друштво, а чим је веће и друштво тим је и радна снага његова јача. Данас се сматра за шепртљу онај пчелар, који није подобан да створи према таким кошницама јака друштва.²

Из овога дакле излази да према величини кошница могу бити и друштва велика. Тако и јесте, а отуда је, да се пчелари разилазе далеко један од другог и у броју, којим хоће да одреде потребну количину пчела радилица у време главне паше. Док неки н. пр. Хубер, Шахингер и др. мисле да у време главне паше треба да има свако друштво најмање 50.000 радилица, дотле неки н. пр. познати пчелар Вајганд тврди да су у време паше најбоља друштва средње количине са 20—30.000 пчела. Но ова тврдња није нашла уза се присталица.³ Берлепш и још многи други спомињу своја друштва,

¹ Види J. B. Keller: *Bienen-Zeitung* 1896. Nro. 8: Grösse des Brutraumes

² Види Schweizerische Bienenzeitung 1893: Zur Frage der Volksstärke.“

³ J. B. Kellen: *Bienenzeitung*: „Die Stärke eines Bienenvolkes“.

која у најмању руку броје по 100.000 радилица а пре двадесет и више година је познати Ханеман у Ајхштетским новинама писао и хвалом преуносио пчелиња друштва са огромном множином пчела. Тако он спомиње да је од 78 ројева начинио само три колосална друштва, која су му онога лета донела 600 kgr. меда. У оно време се о таким огромним пчелињим друштвима много писало и говорило, на што је добро приметно Ђерзон: „Коме се тако шта свиди, нека му буде.“ али неуспех од таквих неприродних јаких друштава је сигуран.

Данас већина практичних пчелара слаже се у томе, да треба ићи за тим да до главне наше буду сва друштва јака и у снази изједначена али да и у томе има границе т. ј. да не треба да су друштва одвише јака.

Берлепш тај велики пчелар и ако не одређује где је та граница, до које треба ићи са умножавањем друштва, са нагласком говори да би вредно било знати, где је та граница. Допустите ми да се послужим баш његовим речима: „Da nun die Erfahrung auf das Allerbestimmteste lehrt, dass nur volkreiche Stöcke wahren Nutzen gewähren, so wäre es praktisch höchst wichtig, wenn wir a.) wüssten, bis auf welchen Punkt hinauf die Volkszahl gesteigert werden müsste, um den gröstmöglichen Nutzen zu erzielen, und b.) wenn wir wüssten, wo der Punkt des beginnenden „Zuwiel“ läge. Denn sowie es gewiss ist, dass schwache Völker nichts leisten, so dürfte es an sich klar sein, dass auch zu viele Bienen in einer Colonie vereinigt werden können und dass dann ein Theil derselben nichts oder nicht sattsam mehr leistet. Es muss einen Punkt geben, wo es heisst: „Allzuviel schadet““¹

(Свршиће се.)

¹ A Baron v. Barlepsch: „Die Biene und ihre Zucht“: Volkszahl des Biens стр. 216.

Предавање на I. пчеларској изложби у Вуковару. дне 15. листопада 1901.

држао **Евген Каменар**, управитељ реалне гимназије.

(Свршетак.)

2. Корист од пчеларења.

Ово је наше друго питање, које смо си на почетку своје расправе били ставили, те ћемо настојати и овдје, да будемо

чим разумљивији и да тим тачније одговоримо и на ово важно питање.

За пчеларе је наравно горе расправљена оплодња дрвећа или билина помоћу пчела сасвим нузгредна ствар, њему је у првом реду стало до меда, од кога то и јест његова највећа корист од пчеларења. А ради меда пчеларити, увијек се исплати, јербо добра задруга, ако је само иоле пролеће и лето у једној години повољно, а још уз то мало повољан крај, носи и преобилну залиху меда, тако, да она може пчелару пет шестина и више од наношенога меда пренустити, а њој још за презимљење доста остаје (9—12 kg.). У добром крају, у повољној години може разборит пчелар од једнога пчелца (једне задруге) до јесени (у једној години) добити попријечно преко 20 kg. меда. Многим ће то бити за стално и невјеројетно, ну ипак је тому тако, јербо ће вам многи пчелар устврдити, да је он и 50 kg. од једнога пчелца добио. А пчелари нијесу за стално — ловци!

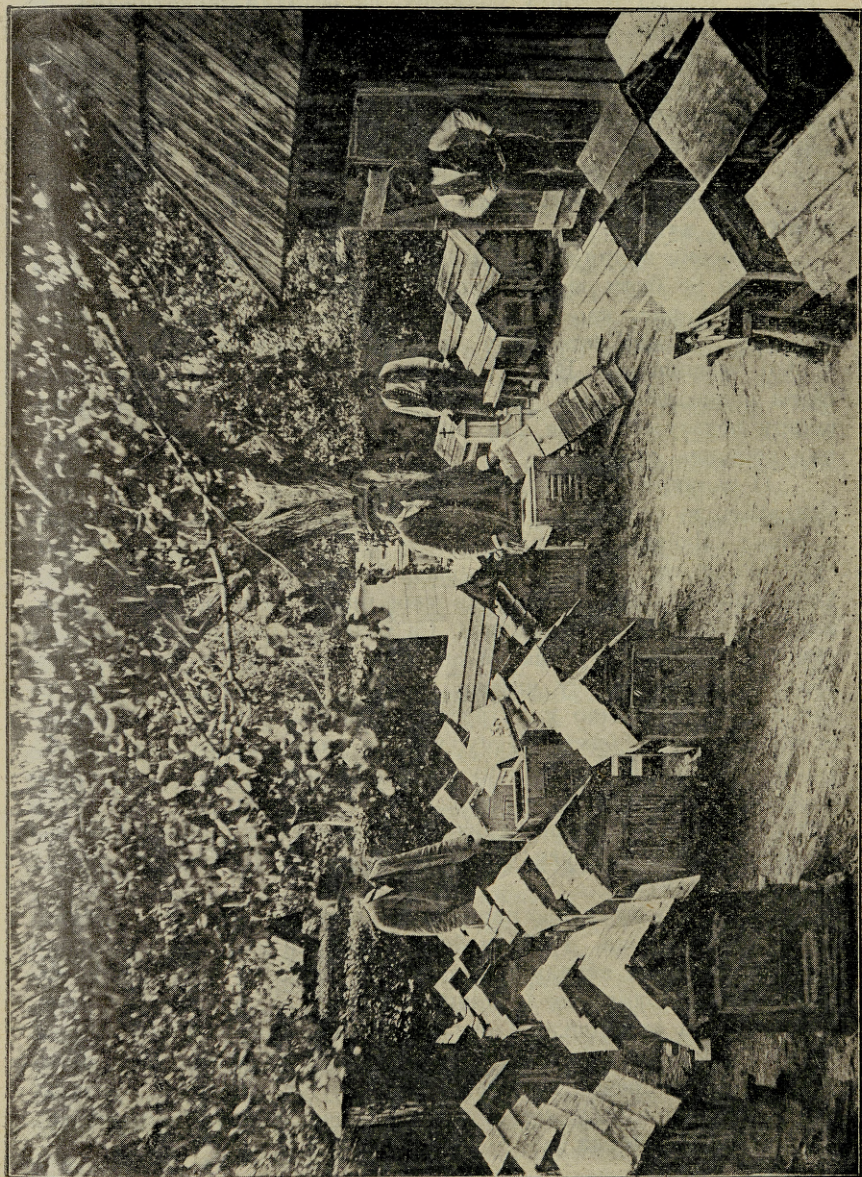
Лијеп и чист мед, био он у бијелом саћу или врцан, увијек ће се добро уновчити, а дио од њега остаће и код куће за домаћу употребу. Мед није нипошто ваљда само нека сувишна посласлица или облизак; мед, сакупљен пчелама из цвијетних вјенчића, у истину је божји дар, те је и многострано прокушаним лијеком разноликих болести, а уз то извреним, здравим и врло корисним јелом особито за дјецу.

О воску не ћемо ништа говорити. Који пчелар продаје восак, тај редовито слабо продаје меда. Тко својим пчелицима даде за 1 килу више саћа (ма и умјетнога, то се баш и препоручује, а данас у велико код рационалнога пчеларства практицира), тај ће сабрати мал не за 20 kg. више меда.

Пчеларство пружа нам поврх тога још и моралну вриједност; уздржава човјека од разних злих навика, као н. пр. од пијанства. Међу правим пчеларима наћи ћете мало пијанаца. Пчелару који би био пијанац, стоји пчеларење одмах већ на почетку на лошим ногама. Пијанци не имају ни смисла за пчеларење. Сама пчела не мари за пијанце. Насупрот, наћи ћемо међу пчеларима људе, који су често пута прије тога били загрезли на странутице, док их ово није од тога уздржало. Многи се научи од пчеле реду, у кратко: пчеларење уздржаје човјека у благости ћуди и срца и у тријезности.

Пчелари драги! Негујте пчеларство, јер тиме гајите и воће, а ви воћари гајите воћке, јер тиме његујете и пчеларство — или боље гојите и његујте једно и друго, јер пчеле користе воћкама, а воћке опет пчелама — а обоје опет само вама — нама — што више свима, јер који и не ужива меда ни воћа — љуби могуће „медена усташца“. А помислите си још уз то мален вртић, па био он ма и како мален, само у њему лијепи пчелињак, плодне воћке и медна усташца — ето вам раја већ на земљи!

А то може бар сватко имати, ткогод има само мали комадић врта.

Пчелињак Живановићев III. Дво.

Пчелиња уш.

пчелиња је уш у размјеру са осталим животињама, на којима уш живи врло велика. Она је велика као глава обичне чиоде, а то је толико, да су 5—6 ушију доста да покрију цијели надгрудник матичин. Пчелиња је уш доста налик на крпеља, само што има на крају ногу цијавке као стопе, којима се чврсто држи на предмету, на коме стоји. Боје је црвенкасте као мед. Као и остале животиње тога рода живи она паразитски, на пчелама, а нарочито на матици.

О овоме непријатељу пчелињем веома се мало говорило у нас, а то ће бити за то, што тога непријатеља ваљда у истину мало има у нас, као што вели г. Живановић у свом „Српском Пчелару“. Можда зато ни у овоме листу није ништа спомињано о овој неприлици.¹ Но нужно је, да се и код нас што више сазна о пчелињој уши, јер конкретни случај у мојој једној кошници показује, да ни код нас није искључена могућност, да нам кошница оушљиви.

О тамањењу ове уши врло мало знам. Г. Живановић је предавао, да се та уш убије са 2—3 дима дувана, а Воркапић у своме „Пчеларству“ вели, да се те напасти није никако могуће опростити. Ја сам покушао лијек са кржаком, али сам ушшо само толико, што су се уши опиле, те су попадале доље, али се послје опет повратиле. Са матице и неколико пчела, што сам их у кавешчић ухватио спало је 11 ушију и све су се повратиле и живјеле су читава 24 сата све јаче и крепчије, те сам их по том бацио у ватру. Не стоји дакле то, што Воркапић вели, да те уши одмах угину, чим са пчеле спадну; јер кад би то било, онда би се у дувану нашао радикалан лијек, али овако је дуван само припомоћно средство. Ја сам покушао и по други пут сваки оквир добро дуваном задимати и пренио сам све оквири и пчеле у другу чисту кошницу, па ћу видјети, какав ће бити резултат.

Зна ли се за какво радикалније и лакше средство за тамањење пчелиње уши, требало би га изнијети овдје, да нам бар од тога пчеле не страдају, јер је ово, може се рећи, права заразна болест. Заражена кошница ова није се ројила ове године, а прегледана је прошле и ове године много пута и није се уши опазило; знак је дакле, да су је заразили трутови туђом матицом или пчеле њене добиле ушију у туђој кошници, а случај би у томе укрштању могао донијети пчелару много главобоље без позитивна лијека.²

Нп.

М. П. С.

¹ Види 9. број IV. год. где има у набирцима белешка: „Најбољи лек против пчелиње уши.“

² Као најбољи лек против пчелиње уши до данас је *нафталин*. Метне се на једну чисту белу хартију од прилике за једну кашику нафталина па

Пчеларска изложба и први конгрес српских и хрватских пчелара у Буковару.

(Наставак.)

Кошница г. Мије пл. Коса, са којом нас је упознао својим предавањем има добрих особина, што су му после предавања признали и најбољи пчелари који су тамо били, међу њима и г. Живановић. Па ипак г. Кос није својом кошницом постигао оно што би он желео. Он препоручује своју кошницу као „народну“, и тиме је управо и мотивисао своје предавање у коме је хтео да препоручи своју кошницу присутним пчеларима. Г. Кос је добро рекао у почетку својега предавања да је први увет кошнице за народ простота и јефтиноћа. Па како се слаже та особина народне кошнице са кошницом г. Коса? Кад сам га питао пошто продаје своју кошницу одговорио ми је: по *дванаест круна*, а тако видим и у ценовнику његову. Међу тим *американка стаје 6 круна* (по ту цену разашиле ову кошницу Срп. пчеларска задруга у Руми) дакле у пола цене. Г. Кос је довео у Буковар једнога простог сељака, који је на изложби плео од сламе кошнице г. Коса и тиме је доказао да те кошнице могу научити правити и сељаци, па без сумње да онда стаје та кошница онога сељака далеко јефтиније. Истина је, но нема сељака, који тако исто не би могао сам правити и американку, шта више моје је уверење да је много лакше сковати од дасака американку него плести од сламе кошнице и што је лакше доћи до дасака него до онаке сламе од које се могу плести кошнице. И треба знати, да американка кад ју сам пчелар прави не стаје више од 2 круне и 20 потура. Не излази ли из тога дакле да г. Кос није постигао жељу да његова кошница буде за народ боља од досадањих? јер американка је с те стране ближа народу. Г. Коса кошница је усправна американка састављена из појединих делова. Што је усправна мислим да је добро, и сам сам се том мишљу бавио како да удесим усправну американку, но није добро за народну кошницу што је састављена из многих делова. Није добро зато, што народно пчеларење треба да примењује у пракси сеобу кошница од паше до паше. За тај посао мора кошница бити спретна, једноставна, јака и добро састављена, а кошница као што је г. Коса мислим да није најзгоднија за сеобу, и то би и он ваљда признао да има доста муке кад хоће да спреми своје кошнице за пут? Са једноставном американком се то лакше изводи, и може ли ко порећи да није тако? У начину пчеларења са кошницама г. Коса приметно бих да није за препоруку мерење кошница као што он то чини, јер то би био један велики тежак и непријатан посао, када би

се та хартија подметне преко ноћи под оквире у кошницу. Сутра ће бити пуна хартија пчелињих ушину које су спале са пчела. Кад се пчеле и матица опросте тога гада одмах ће сживети сва кошница. Одг. ур.

пчелар н. пр. својих сто кошница сваки час или ма и једанпут (пред зиму) морао покретати са места на којем стоје па носити на вагу и мерити их. Држим да и томе не треба много доказа. Шта више тај посао и кад не би био тако тежак и непријатан, по моме мишљењу је излишан за пчелара који има очи да види колико је у којој кошници меда и како мед стоји у оквирима. Поред добрих особина које има кошница г. Косова мислим да је рђава особина што може да буде на Косовој кошници у исти мах три лета. Када бих о овоме опширније говорио удаљио бих се веома од наше изложбе и конгреса зато ћу о томе кад год другом приликом говорити, јер и тако сматрам да је важно о лету на кошницама расправљати. Г. Коса пак молим да ме не би рђаво разумео, као да ја хоћу овим овде да побием уопће вредност његове кошнице. Не, јер јој признајем добре особине, као н. пр. како је удешено доље лето, како је удешена згодно за прихрањивање, па и то ми се свиђа што је састављена онако из појединих делова али онда као што рекох није за сеобу итд.

*

Сутра дан у понедељак у 9 с. пре подне састао се заказани први конгрес хрватских и српских пчелара. Конгрес је одржан такође у реалној гимназији али број скупљених чланова тога конгреса није могао стати у велику дворану која је била одређена за састанке пчелара. Посетилаца је било дакле врло много. Међу тима многима посетиоцима са особитим задовољством белешки да је овај конгрес одликовао својим учешћем и пресветли господин велики жупан *Петар* пл. *Јурковић*, те је на њему показао да га врло занимају предмети који су се расправљали.

Конгрес је изведен по програму. Отворио га је председник пчеларскога друштва у Вуковару г. Иван Седели са кратким говором, којим је поздравио све присутне а особито пресветлога господина великога жупана. Затим се присутни уписивали за чланове конгреса. По томе се прешло на другу тачку нпр. на претресање правила за пчеларски конгрес. Известилац за ту тачку био је г. проф. Јов. Живановић. Правила која су пре тога као предлог штампана и пчеларима послата сад су коначно утврђена са неким изменама и додацима, те ће се поднети високој влади на одобрење. Трећа тачка била је предлог са мотивацијом да се поднесе представка високој кр. земаљској влади ради заштите пчеларства против намештања пореза на пчеларство. Известилац за ову тачку био г. Фр. Штигелмајер. Предлог је једнодушно прихваћен.

По томе је конгрес у смислу донесених својих правила умолио и изабрао са великим одушевљењем пресветлога Господина кр. вел. жупана *Петра* пл. *Јурковића* за заштитника конгреса. Пресветли Господин се примио заштитништва и у кратком говору познатом његовом речитошћу се захвалио на понуђеној му части и обећао да ће колико год може помагати и зашти-

ћавати пчеларство и тиме помагати конгресу да постизава своју сврху. Пресветли Господин поздрављен је дуготрајним клицањем што је био знак велике радости пчелара који су стекли тако одушевљеног и моћнога пријатеља.

По томе приступило се избору председника и конгреснога одбора те су аклемацијом изабрани за председника: Александар пл. Крајчовић нар. заступник, за подпредседника: проф. Јован Живановић, за тајника: Франа Штигелмајер за благајника: Август Матош за одборнике: др Јован Шевић, Ђуро пл. Илић и Иван Маширевић.

Пошто се председник конгреса велележни г. Александар пл. Крајчовић захвалио на одликовању кратким и лепим говором, у коме је обећао да ће и он колико може особито као народни заступник поради у прилог пчеларству, заузме председничко место и позове чланове да пређу на дневни ред и то на тачку: „предлози“. Г. Марко Шаула изнео је предлог да конгрес подастре високој кр. зем. влади молбу ради повишења годишње приномоћи „Српској пчеларској задрузи у Руми“ и „Пчеларском друштву у Вуковару“. Конгрес је једнодушно прихватио овај предлог а одбор конгреса ће предлог извести.

Како није било више предлога председник умоли предаваче да по програму изволе држати своја предавања.

Свршиће се.

Одг. уредник.

КЊИЖЕВНОСТ.

* * * Добили смо „Један спасоносан предлог пријатељима нашега народа“ датиран у Карловцима од „О. Г. Л. пријатељима народа“ штампан на великом табаку, у коме предлагач износи пред наше свештенство и учитељство предлог „да по својим опћинама преко зимских месеци оснују вечерње састанке недељне и празничне ради међусобног поучавања у најглавнијим верским и моралним истинама, у разумевању црквенога богослужења, у малом и великом појању и у основама правила црквенога, у родољубљу и домољубљу, у начину васпитања деце, у српској историји, књижевности и у другим корисним гранама науке и вештине, у привредним и друштвеним питањима, као : у пчеларству, виноградарству, воћарству, вртарству, млекарству о занатима, о раду и уштеди, о грађанским јавним и приватним правима и дужностима о земљорадничким, женским, занатлијским, млекарским, „господарским“ и др. задругама, о разним културним тековинама и потребама и у науци о чувању здравља.

Уз то предлагач износи и начин у прилог остварења горњега програма и ставља у изглед где бисмо ми били кад бисмо се трудили да сврху тих састанака постигнемо. Предлог је пун ватренога одушевљења, које данас мало њих загрева, тако за опће добро, потекао је

од срца и говори срцу. Простер листа нам не дозвољава да опширније говоримо о овоме прекрасном предлогу. Желимо да га пријатељи народа са достојном пажњом проуче, о њему размисле и у дело приведу. Дао Бог да се пријатељи нашега народа не оглуше и о овај предлог, којег је тако лако извести, као што се оглушили о сличан предлог г. проф. Живановића којег је изнео 1882. год. у „Срп. плустрованим Новинама“: „Какве нам ваља подизати економске школе“. Напред браћо! „јакo грѣшници наљикоша лѣкъ, оуготоваша стрѣлы въ тѣлѣ, сострѣляти во мѣрацѣ правѣя сердцемъ“.

Одг. уредник.

* * Овогодишња издања „Матице Српске“ готова су и развиљу се преглатницима. За једну круну добивају се ових шест књига: 1. *Мали пчелар* од Ивана Маширевића.* 2. *Св. апостол Павле* од Милутина Јакшића. 3. *Занат, занатлије и наш народ* од Љуб. Лотвића. 4. *Косово* народне песме о боју на Косову, приредно Тих. Остојић. 5. *С мора и планине*, приповетке Симе Матуваља. 6. *Календар Матице Српске* за годину 1902.

— Изашао је календар „Матице Српске“ за год. 1902. врло лијепо уређен и практично за наш свијет у дешен, у којем има за сваки мјесец преко цијеле године упутства за радове из свијех грана економских па и из пчеларства од Ивана Маширевића.

— Изашао је календар „Орао“ врло лијепо уређен, у којем има чланак из пчеларства с натписом: „Професор Dr. Бихнер и пчела или старопчелари и младопчелари“ од Јована Живановића.

— Изашао календар „Србобран“ за год. 1902. врло лијепо уређен, у којем има чланак из пчеларства с натписом „Пабирци из пчеларства“ од Јована Живановића.

— Изашао календар „Рад“ за год. 1902. у којем има лијеп чланчић од Dr. Жарка Миладиновића „О истресању меда“.

* О свој књижици је раније „донесена белешка у „Срп. Пчелару“ види бр. 11 од прошле године.

П а б и р ц и

○ „Српска пчеларска задруга у Руми“ позива своје чланове којима треба кошница, справа, вештачкога саћа и т. д., да се на њу обраћају порукама па ће моћи преко ње добити што желе по умереној цени. Да би се задруга знала равнати колико јој треба спремити појединих предмета као н. пр. кошница и вешт. саћа моли да се наруџбине шаљу сада одмах док траје зима. Уједно умољава све претплатнике „Српскога Пчелара“ који још нису чланови задруге да се упишу, јер осим претплате их само 2 Круне више стаје годишње чланарина а осим листа уживаће сва добра, која задруга пружа својим члановима.

* * Чланови Српске Пчеларске задруге у Руми. До сада су се уписали са улогом од 50 Круна једном за свагда ова лица и

друштва: 1. † Богдановић Теодор велики газда у Руми. 2. Властелинство грофа Пејачевића у Руми. 3. Вучковић Јован прота и ректор богословије у Карловцима. 4. Веселиновић Глигорије трговац у Крњешевцима. 5. Живановић Јован професор у Карловцима. 6. Живковић Јован професор богословије у Карловцима. 7. Задруга за штедњу и предујмове у Руми. 8. Јурковић плем. Петар кр. велики жупан сремски и града Земуна у Вуковару. 9. Јанковић плем. Ладислав велики газда у Чалми. 10. Коларовић Ђорђе парох у Вел. Радицима. 11. Летић Др. Георгије архимандрит и проф. богословије у Карловцима. 12. Маширевић Иван проф. катихета у Карловцима. 13. Миладиновић др. Жарко адвокат у Руми. 14. Манастир Кувежин. 15. Манастир Гргегег. 16. Манастир Врдник. 17. Манастир Беочин. 18. Манастир Крушедол. 19. Манастир Ковиљ. 20. Марковић Др. Петар адвокат у Земуну. 21. Нићин Коста економ у Сентомашу. 22. Попић Сергије игуман Раванице. 23. Поповић Др. Миша адвокат у Руми. 24. Поповић Стеван В. управитељ Текелијанума и и нар. заступник у Б. Пешти. 25. Петровић Никола нар. заступник у Ст. Пазови. 26. Ристер Фердинанд трговац у Руми. 27. Руварац Димитрије прота у Карловцима. 28. Стојадиновић Милутин јеромонах у Јаску. 29. Соларић Милан парох у Нов. Пављанима. 30. Станисављевић Димитрије парох у Војци. 31. Унkelхајзер Драгутин кр. поджупан у Вуковару. 32. Црквена опћина срп. православна у Руми. 33. Чудомировић Миливоје учитељ у Босугу. 34. Ђуричић Јован трговац у Руми. 35. Шаула Марко парох у Руми. 36. Шевић Др. Јован кр. јавни бележник у Руми. 37. Школа у Чортановцима. 38. Школа у Бешици. 39. Школа у Адашевцима. 40. Школа немачка у Руми. 41. Школа српска у Руми. 42. Штедионица у Ст. Пазови. У броју што долази донећемо имена и осталих чланова.

* * * Дobili смо овај: **Позив**. Дне 8. просинца 1901. навршује се десет година од постанка потписаног друштва. У прославу прве десетгодишњице друштвеног рада око ширења и унапређивања рационалног пчеларења обдржавати ће се на дан 8. просинца т. г. у 3 сата по подне у ватрогасном спремишту овогодишња **главна скупштина**, на коју се овим Ваше п. н. господство најучтивије позива. Расправни ред: 1. Поздрав председника. 2. Читање записника главне скупштине од године 1900. 3. Извјештај тајника о друштвеном раду у години 1901. 4. Извјештај благајника о стању друштвене благајне и имовине. 5. Извјештај о друштвеном пчелињаку. 6. Избор двају ревизора за прегледавање друштвених рачуна. 7. Избор двају потписатеља записника главне скупштине. 8. Могући предлози. 9. Избор председника и одбора. Пчеларско друштво. У Вуковару 15. студенога 1901. Председник: Иван Седели. Тајник: Фр. Штигелмајер. Ову прославу поздрављамо вредноме пчеларском друштву у Вуковару и честитамо са жељом да сваку десетогодишњицу крунише са тако сјајним успехом као што је ову са пчеларском изложбом и конгресом.

Читуља.

† **Љубомир Лукић**, рачуновођа крагујевачког војнотехничког завода, председник крагујевачког пчеларског друштва, управитељ пчелињака истог друштва и давнашњи рационални пчелар, умре је 2. (15.) новембра у Крагујевцу. Он се у крагујевачкој околини најоданије и са највећим успехом одавна бавио рационалним пчеларењем и многим почетнику пчелару помагао је и саветом, и делом при сенивању пчелињака. У старом Посниковићевоу *Пчелару* написао је чланак: *О пчелорењу у Крагујевцу и околини*. Био је врло уважена личност у грађанству и одликовао се благом, смишљеном, правом хришћанском нарави, која је природна последица дугогодишњег друговања са узоритим створом Божјим, вредном пчелицом. Лукић је тек био прешао педесету годину, а умрло је од срчане болести. Његова изненадна смрт ожалостила је многобројне му пријатеље, а највише другове пчеларе, којих у овој околини има све више и који ће дуго осећати настадак овог неуморног бранича ђерзонова пчеларења. Нека му је вечан спомен међу свим Србима и српским пчеларима!

Чубро.

ПОЗИВ.

Потписани одбор најучтивије умољава све чланове „Пчеларског конгреса хрватских и српских пчелара у крајевини Хрватској и Славонији“ и све оне пчеларе, који би хтели бити члановима истог конгреса, да изволе до конца ове године уплатити чланарину од две Круне. Новац нека се шаље на благајника конгреса г. Августа Матоша учитеља у Загребу.

ОДБОР

„Пчеларског конгреса хрватских и српских пчелара у крајевини Хрватској и Славонији“.

Прегилата, огласи, рекламације, рукописи и све што се тиче уредништва шаље се уредништву „Српско Пчелара“ у Ср. Карловце“

Прегилату за Србију прима Пчеларско-вођарска задруга у Београду.

За огласе и објаве плаћа се 12 Ф. од једног реда ситних слова — Неплаћена се писма не примају. — Рукописи се не враћају.

Власници Јован Живановић и Иван Маширевић.

Штампа Српске Манастирске Штампарије. 1901. — 601.